

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Milenou Hoškovou Sedlákovou ve věci

žalobkyně:

M E T A L a.s., IČO 00478326
sídlem Na Roudné 443/18, 301 00 Plzeň
zastoupená advokátem Mgr. Lukášem Zscherpem
sídlem Lochotínská 1108/18, 301 00 Plzeň

proti

žalovaným:

1. [REDACTED], narozený dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupený advokátkou JUDr. Ivanou Čadkovou
sídlem Modřínová 2436/2, 326 00 Plzeň

2. [REDACTED], narozená dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Kociánem
sídlem Jetelová 254/2, 326 00 Plzeň

3. [REDACTED], narozený dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupený advokátkou JUDr. Ivanou Čadkovou
sídlem Modřínová 2436/2, 326 00 Plzeň

4. [REDACTED], narozená dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]

5. [REDACTED], narozený dne [REDACTED]

bytem [REDACTED]
zastoupený opatrovníkem advokátem [REDACTED]
[REDACTED]

o zaplacení částky 4 536 000 Kč s příslušenstvím

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaroslava Anetová.

takto:

- I. Žaloba na zaplacení částky 4 536 000 Kč spolu s úrokem z prodlení jdoucím od 23. 2. 2009 do zaplacení ve výši repo sazby stanovené ČNB zvýšené o 7% bodů, přičemž v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka, je výše úroku z prodlení závislá na výši repo sazby stanovené ČNB a platná pro první den příslušného kalendářního pololetí se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni dne 25. 9. 2008 se společnost M E T A L a.s., zastoupená kvalifikovaným akcionářem, domáhá zaplacení částky 4 536 000 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody. Toto měli společnosti způsobit žalovaní 1. a 3., společně s [REDAKCE] jakožto členové představenstva společnosti tím, že valné hromadě předložili ke schválení návrh na vypsání VII. emise dluhopisů včetně emisních podmínek, kde stanovili výnos ve výši 20 % p. a., následně po schválení tohoto kroku jej jako členové představenstva realizovali a společnost tak následně vyplácela výnosy z dluhopisů osobám, které dluhopisy upsaly. Tyto dluhopisy však neupsali všichni akcionáři, kterým tak společně se společností vznikala škoda, neboť 20% úrok byl o 16,3 % ročně vyšší, než byl úrok obvyklý v daném čase a místě dle statistiky ČNB a díky tomu nebyly vypláceny dividendy, kdy právo na dividendu je právem akcionáře, který se má podílet na zisku akciové společnosti. Vyčíslená újma je představována částkou 4 536 000 Kč, která odpovídá 14% p. a. úroku (tedy rozdílu mezi výnosy z dluhopisů ve výši 20 % p. a. a průměrným úrokem z úrokových úvěrů poskytnutých bankami nefinančním podnikům k 30. 6. 2008 ve výši cca 6 % p. a.) z částky 8 100 000 Kč. Újma je vypočtena za období od 1. 11. 2003 do 5. 11. 2007. Pro případné stanovení průměrné obvyklé úrokové míry navrhoval žalobce vypracovat znalecký posudek k datu 10. 6. 2003 a k 1. 11. 2003 z úvěrů poskytovaných bankami nefinančním podnikům v ČR.
2. Po úmrtí původně žalovaného [REDAKCE] rozhodl soud usnesením ze dne 7. 2. 2019 (ve znění opravného usnesení ze dne 19. 11. 2019) o tom, že bude v řízení pokračováno s jeho procesními nástupci, a to žalovanými č. 2, 4, 5, přičemž žalovanému č. 5 byl následně ustanoven opatrovník z důvodu neznámého pobytu.
3. Žalovaní se za této situace bránili tím, že žalobce neprokázal vznik jakékoliv škody, když v případě společnosti se jednalo již o VII. emisi dluhopisů, členové představenstva přednesli svůj návrh valné hromadě poté, co obdrželi informaci od banky, že úvěr jim nebude moci být poskytnut pro účely financování čerpací stanice a když při stanovení 20% částky pro výnos z dluhopisů měli tuto výši za sice pro upisovatele atraktivní, ale zároveň pro společnost nijak nevýhodnou, neboť v případě čerpání úvěru, byť u jiné banky, by museli zohlednit nejen nabídnutou úrokovou sazbu, ale též povinnost dalšího zajištění jako například nemovitostmi, které společnost k zajištění poskytnout nechtěla, resp. nemohla, dále případnou povinnost členů představenstva avalovat směnkou jménem svým, čerpat úvěr ve stanovené lhůtě, byť nebylo zatím vydáno stavební povolení pro výstavbu čerpací stanice a nedalo se jednoznačně určit, kdy se stavbou bude možné začít. Ostatně je vůbec otázkou, zda by jiná banka společnosti, neznajíc její historii, úvěr poskytla. Zároveň upozorňují na to, že v rozporu se žalobcovými tvrzeními není pravdou, že by došlo k upsání dluhopisů, resp. k provedení emise k 1. 1. 2003, neboť akcionáři přítomní na valné hromadě tuto emisi schválili teprve dne 10. 6. 2003, a to včetně emisních podmínek a emise dluhopisů probíhala v etapách, kdy k 1. 11. 2003 bylo upsáno za 3 500 000 Kč, k 1. 4. 2005 dalších 4 650 000 Kč a k datu 27. 10. 2005 za 400 000 Kč. Žalobce neprokazuje, že vůbec společnost následně tyto výnosy fakticky vyplácela. Ostatně dluhopisy nebyly nakonec upsány v celém původně plánovaném rozsahu, kdy

10 % nebylo upsáno vůbec, ač o úpis projevil zájem právě akcionář, který jménem společnosti tuto žalobu podává. K úpisu nedošlo pouze proto, že již nebylo potřeba těchto finančních prostředků a společnost neměla zájem o další zadlužování, a to jednak s nadcházející krizí ve společnosti a dále vzhledem k tomu, že dalších finančních prostředků pro výstavbu již potřeba nebylo. Ostatně žalovaní na hrozící bankovní a finanční krizi reagovali tím, že na schůzi majitelů dluhopisů bylo přijato rozhodnutí o snížení výnosů z dluhopisů, a to na jejich polovinu poté, co jim představenstvo vysvětlilo situaci společnosti za krize. Výstavba se skutečně posunula až do září 2004, kdy bylo vydáno pravomocné povolení stavby, úvěr by musel být čerpán k určitému datu čili mnohem dříve, než by to bylo zapotřebí. V případě dluhopisů byl průběžně vyplácen pouze výnos, ale jistinu bylo nutné splatit až po letech, kdy byla investice již hotová, což byl další podstatný rozdíl oproti principům schválení úvěru, který by poskytla bankovní společnost. Ostatně povinnost společnosti vyplácet výnos z dluhopisů se nijak negativně na hospodářských výsledcích společnosti neprojevila, naopak v průběhu let došlo ke zlepšení ekonomické situace společnosti, která byla založena se základním kapitálem 550 000 Kč, v roce, kdy byla ukončena VII. emise dluhopisů (2013), byl však její majetek již 49 mil. Kč. Rozhodnutí nevyplácet dividendy bylo přijato a respektováno takřka od počátku vzniku společnosti, po celou dobu jejího trvání, bylo výrazem vůle akcionářů, kteří upřednostňovali vytváření rezervního fondu a investice výnosů do dalšího rozvoje společnosti. Za dané situace tak není možné vůbec dojít k závěru, že by zde byla jakákoliv příčinná souvislost mezi chováním představenstva a vznikem újmy, která nebyla ani řádně tvrzena, natož prokázána.

Za dané situace tak nemohlo dojít ani k přenosu důkazního břemene na žalované coby členy představenstva, ale důkazní břemeno stále spočívalo na žalobkyni a ta jej neunesla.

Žalovaní nad rámec shora uvedeného poukázali na to, že celá žaloba je šikanózní, tento akcionář opakovaně svými právními úkony naopak společnost poškozují. Žalovaní dále vznesli i námitku promlčení, kdy dle platné judikatury se úroky nepromlčují postupně, ale vždy jako celek, a to od okamžiku, kdy úroky začaly běžet, a pokud žalobce újmu vypočetl jako 14% roční úrok za období od 1. 11. 2003, pak počátek běhu promlčecí lhůty těchto úroků dle shora uvedeného připadá na 1. 11. 2003, ale žaloba byla podána až 25. 9. 2008. Ostatně žalovaní též poukázali na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 27 Cdo 5881/2017, kdy je-li škůdcem člen statutárního orgánu, začne subjektivní promlčecí doba práva společnosti na náhradu škody běžet zásadně až ve chvíli, kdy se o škodě, respektive o tom, kdo je povinen k její náhradě, dozví nebo může dozvědět jiná osoba, která se na vzniku škody nepodílela a je oprávněna jménem společnosti nárok na náhradu škody vůči členu statutárního orgánu uplatnit. Představenstvo projednalo emisní podmínky dne 7. 8. 2003, o emisi dluhopisů věděli tehdejší členové dozorčí rady, a to již bezprostředně po jejich vydání, tedy již v roce 2003, a tito členové dozorčí rady mohli uplatnit právo na náhradu škody vůči členům představenstva. Ostatně na valné hromadě byli přítomni i akcionáři žalující společnosti včetně akcionáře pana [REDAKCE], který svoje akcie převedl na [REDAKCE], který coby akcionář právě tuto společenstevní žalobu podává. [REDAKCE] nabyl oprávnění akcionáře ke dni 9. 7. 2007, nikdo však ze shora uvedených ve čtyřleté promlčecí době (§ 397 obch. zák.) žalobu na náhradu škody vůči členům představenstva neuplatnil, a pokud byla žaloba podána dne 25. 9. 2008, je i z těchto důvodů vznášena námitka promlčení. Žaloba by tak měla být v celém rozsahu zamítnuta.

4. Pro posouzení skutkových okolností projednávané věci je rozhodný zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, a zákon č. 513/1991 Sb.
5. Členové představenstva jsou povinni vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře (§ 194 odst. 5 věta první obch. zák.). Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se přitom podává, že členové představenstva odpovídají za řádný (v souladu

s požadavkem péče řádného hospodáře jsou) výkon funkce, nikoliv za výsledek své činnosti. Jedná-li člen představenstva s péčí řádného hospodáře, není povinen hradit společnosti škodu, byť by v důsledku takového jednání vznikla. Aby dostal požadavku péče řádného hospodáře, je člen představenstva povinen jednat při výkonu své funkce (mimo jiné) s potřebnými znalostmi, a tedy i informovaně, tj. při konkrétním rozhodování využít rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážit možné výhody i nevýhody (rozpoznatelná rizika) existujících variant podnikatelského rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2363/2011, a ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5036/2015, uveřejněné pod čísly 75/2013 a 131/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Součástí péče řádného hospodáře je i povinnost nezbytné loajality, tj. povinnost člena představenstva dát při rozhodování v představenstvu přednost zájmům společnosti před zájmy svými či zájmy třetích osob, včetně zájmů akcionáře, který jej do představenstva vahou svých hlasů prosadil (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3864/2008, či ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2791/2016). Uvedené požadavky na výkon funkce se prosadí i v případě, že představenstvo jedná na pokyn valné hromady, udělený v souladu s právními předpisy a stanovami (§ 194 odst. 4 obch. zák.). Jednání členů představenstva před a při svolání zasedání valné hromady, na tomto zasedání a následně při realizaci pokynu valné hromady, nelze posuzovat odděleně. Jestliže představenstvo společnosti navrhuje valné hromadě, aby přijala určité usnesení, jímž se následně bude představenstvo řídit (jež bude „realizovat“), jsou jeho členové povinni postupovat v souladu s požadavkem péče řádného hospodáře (viz výše) již při svolávání valné hromady, při formulování návrhu usnesení, jež má valná hromada přijmout, jakož i při poskytování všech relevantních informací akcionářům tak, aby mohli na valné hromadě rozhodovat s dostatečnou znalostí věci a při vědomí výhod, nevýhod a rizik spojených s (představenstvem navrhovaným) usnesením valné hromady. Nepostupují-li tak a valné hromadě navrhnou usnesení, o němž ví či musí vědět (kdyby jednali s péčí řádného hospodáře), že je pro společnost nevýhodné (že není v jejím zájmu) a může jí způsobit újmu, zásadně porušují povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a odpovídají společnosti za jí způsobenou újmu realizací takového usnesení valné hromady stejně, jako kdyby zde žádného pokynu nebylo. Nesprávnost názoru přijatého odvolacím soudem je ještě zjevnější v situaci, kdy členové představenstva současně (sami jakožto akcionáři či prostřednictvím osob jednajících s nimi ve shodě) disponují počtem hlasů dostatečným k prosazení usnesení valné hromady. Názor, podle něhož plní-li představenstvo pokyn valné hromady, jeho členové bez dalšího neodpovídají za újmu způsobenou společností takovým jednáním, vede ke zjevně neudržitelnému závěru, že členové představenstva se zproští odpovědnosti za škodu již jen tím, že si (sami či s pomocí osob jednajících s nimi ve shodě) určité rozhodnutí „odhlasují“ na valné hromadě (v podobě pokynu pro představenstvo). Shora řečené platí v případě, že valná hromada je oprávněna udělit představenstvu pokyn, jímž se představenstvo musí řídit (srov. např. ustanovení § 51 odst. 2 z. o. k., jež se v projednávané věci *ratione temporis* neprosadí). Rozhodnutí o tom, jakým způsobem bude financován provoz společnosti, je součástí řízení podnikatelské činnosti společnosti, tedy jejího obchodního vedení, jehož zabezpečení náleží bez dalšího představenstvu (§ 192 odst. 1 věta první obch. zák.) [k vymezení obchodního vedení v judikatuře srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003, uveřejněný pod číslem 80/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a v právní teorii pak např. Černá, S., Čtech, P. *Kde jsou hranice obchodního vedení?*, Právní fórum, 2008, číslo 11, s. 453 až 459, či Eichlerová, K. in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2015, s. 348]. Ustanovení § 194 odst. 4 in fine obch. zák. pak zapovídá, aby kdokoliv (včetně valné hromady, resp. akcionářů) uděloval představenstvu pokyny týkající se obchodního vedení společnosti. Nejde-li tudíž o vyměnitelné či

prioritní dluhopisy (srov. § 160 obch. zák.), náleží rozhodnutí o tom, že společnost získá finanční prostředky na svůj provoz emisí dluhopisů, do působnosti představenstva, a stanovy nemohou určit jinak. Usnesení valné hromady přijaté podle bodu VIII. článku 2 odst. 4) stanov tudíž není pokynem valné hromady, který by představenstvo muselo plnit, ale pouhým (stanovami předvídaným) vnitřním omezením představenstva při vydávání dluhopisů. Z řečeného se podává, že v poměrech projednávané věci je pro posouzení, zda žalovaní jednali při vydání sporných dluhopisů s péčí řádného hospodáře, zcela bez významu, že o vydání dluhopisů rozhodla (též) valná hromada. Bude nutné posoudit, zda vydání dluhopisů může být – podle okolností konkrétního případu – jednáním porušujícím (obcházejícím) zákonná pravidla rozdělování zisku či jiných vlastních zdrojů, a to zejména tehdy, kdy by účelem emise dluhopisů bylo rozdělit mezi (některé) akcionáře či další osoby (formou úroků z dluhopisů) zdroje společnosti za podmínek, za kterých by společnost zisk ani jiné vlastní zdroje podle zákonných pravidel rozdělit nemohla (např. na úkor části akcionářů či v rozporu s tzv. bilančním testem dle § 178 obch. zák.). Shora citované bylo převzato ze závazných závěrů z rozhodnutí vyšších soudu v této věci.

6. Po provedeném dokazování má soud za prokázaný následující skutkový stav: VII. emise dluhopisů byla členy představenstva ve složení [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] připravována k financování výstavby čerpací stanice, jejíž plány se začaly rodit již v roce 2000. Dříve společnost čerpala úvěry jednak u [REDAKCE] jednak u [REDAKCE] (v letech 1999-2001). Obě banky v předchozích případech požadovaly poskytnutí zástavy; od členů představenstva či od významných akcionářů, aby vystupovali jako avalové při podpisu směnky, což [REDAKCE] a [REDAKCE] skutečně v případě prvního úvěru přijali, v té době jim bylo [REDAKCE] let. V roce 2001 to už [REDAKCE] odmítl podstoupit, proto jako avalové vystupovali [REDAKCE] a [REDAKCE]. Tuto nejistotu představenstvo následně již zažít nechťelo. Věděli, že výstavba čerpací stanice bude dlouhodobý proces, nebylo jisté, kdy bude zapotřebí začít s čerpáním úvěru – to záviselo na vydání stavebního povolení. Co se týče možnosti poskytnout zástavu – společnost v té době měla jen nemovitosti v hodnotě cca. 10 mil. Kč., nebylo co zastavit. Přesto se členové představenstva na možnost poskytnutí úvěru v [REDAKCE] ptali, bylo jim bankovní pracovníci řečeno, že jednak se pro účely výstavby čerpací stanice úvěr neposkytuje, jednak by banka požadovala vypracování znaleckého posudku na nemovitost, se kterým by však banka nebyla ochotna společnost seznámit, přestože by ocenění musela společnost uhradit. Tvzení bankovní pracovníci si neověřovali, věřili jí (výslech žalovaných 1,3; úvěrové smlouvy z předchozích let, směnky). Při jednání žalovaní pravdivost slov pracovníci prokázali předložením vnitřního předpisu [REDAKCE] pro r. 2003 ohledně poskytování Profi úvěrů, ze kterého vyplývá, že [REDAKCE] skutečně v roce 2003 pro výstavbu čerpací stanice úvěr neposkytovala (oddíl – závazné omezení a parametry: „není povoleno financovat investiční výstavbu autobazarů a čerpacích stanic PHM vč. významného rozšíření tohoto podnikání“) – direktiva 14.
7. Záměr použít upisováním dluhopisů získané finanční prostředky na výstavbu čerpací stanice byl ve společnosti a mezi akcionáři diskutován po dlouhá léta. Z počátku nebyl záměr výstavby čerpací stanice přijímán jednomyslně – např. proti byl akcionář [REDAKCE] a dále i zástupci Města Touškova, kde měla stavba probíhat. Je pravdou, že na pozvánce a programu předmětné valné hromady tato skutečnost výslovně uvedena nebyla. Z předchozích let, z kontextu i ze změny stanov společnosti však byla všem známa (tvrzení žalovaného [REDAKCE]). Za tohoto stavu přednesli tehdejší členové představenstva svůj návrh valné hromadě konané dne 10. 6. 2003, pro přijetí dluhopisů hlasovalo 99,83 % všech akcionářů, zbylých 0,17% tvořila paní [REDAKCE], manželka dnes již zemřelého [REDAKCE], která tuto skutečnost musela od manžela vědět též, [REDAKCE] byl jedním z akcionářů, který byl proti výstavbě. V době konání VH byl počet akcionářů 11. Emise tak byla schválena, a to včetně emisních podmínek (výsledky, rozhodnutí VH).

8. K upisování dluhopisů docházelo v etapách, kdy k 1. 11. 2003 bylo upsáno za 3 500 000 Kč, k 1. 4. 2005 dalších 4 650 000 Kč a k datu 27. 10. 2005 za 400 000 Kč. Z počátku 20% úrok byl vyplácen žalovanému [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] – jeho dcerám, [REDACTED], pánům [REDACTED] a [REDACTED], kteří nebyli v žádném příbuzenském poměru ke členům představenstva. Pokud bychom vyšli z výpočtu úroků z upsaných dluhopisů za první rok se mělo uhradit 610 000 Kč, za druhý 1 156 355 Kč, ve třetím roce pak 1 620 Kč a stejná částka i za rok čtvrtý, celkově tak 5 006 355 Kč. Výhodnost těchto dluhopisů pak měla spočívat i v tom, že se zpočátku platil pouze úrok a nesplácela se jistina, zatímco v případě čerpání bankovního úvěru by bylo nutné od počátku splácet poměrně jak úrok, tak jistinu s tím, že však nebylo zřejmé, kdy bude vydáno stavební povolení. Tyto skutečnosti byly velmi důležité pro posouzení, nakolik je tento způsob financování výhodný či nevýhodný oproti čerpání bankovního úvěru a dle členů představenstva, kteří si dle jejich tvrzení nechali vypracovat ekonomickou rozvahu před přijetím tohoto rozhodnutí, by po zohlednění například 6 %, respektive 6,03 % úroku, který v té době [REDACTED] požadovala se splatností 8 let, s ohledem na nutnost zaplatit poplatek za žádost, poplatek za realizaci, rezervační odměnu, ocenění nemovitosti a náklady na vedení úvěrového účtu, vůbec nevycházela tak nevýhodně, jak se snaží uvést žalobce (tvrzení žalovaných). Obavy ohledně jednoznačného určení nutnosti čerpat úvěr se potvrdily, když žalobkyně podala žádost o povolení stavby 21. 7. 2003 (chtěla, aby byly splněny všechny formální náležitosti pro zahájení výstavby k datu emise), stavební povolení bylo vydáno 10. 11. 2003, avšak vzhledem k podanému odvolání došlo k nabytí právní moci stavebního povolení až k datu 15. 9. 2004, tudíž ne vinou stavebníka, neboť odvolací orgán konstatoval nezákonnost postupu správního orgánu při prvoinstančním rozhodnutí. Čerpací stanice byla do řádného provozu uvedena po 17. 3. 2008 a od té doby byla provozována (stavební povolení – nesporné tvrzení).
9. Společnost též reagovala na hospodářskou krizi, která společnost zasáhla, byli svoláni majitelé dluhopisů, kteří dobrovolně přistoupili k rozhodnutí, a to na schůzi majitelů dluhopisů konané dne 6. 10. 2009, na které bylo rozhodnuto, že výše vyplácení výnosu poklesne na polovinu a tato změna byla schválena též ČNB dne 21. 10. 2009. Postup k vydání dluhopisů byl obhajován též ve zprávě představenstva společnosti pro mimořádnou valnou hromadu dne 12. 11. 2017, a to již k žádosti [REDACTED], který byl tak jednoznačně informován o tom, jakým způsobem došlo k upisování, byť se akcionářem stal až po přijetí tohoto rozhodnutí poté, kdy předmětné akcie nabyli od pana [REDACTED]. Na této mimořádné valné hromadě bylo též konstatováno, že do konce emisní lhůty, tj. do 31. 12. 2010 je k dispozici stále neupsaných 18 kusů dluhopisů v nominální hodnotě 900 000 Kč, o tyto projevil [REDACTED] [REDACTED] zájem, ale společností bylo konstatováno, že další úpis dluhopisů není prováděn, protože zdroje firmy zajišťují dostatečné financování potřeb společnosti a s dalším úpisem v krátkodobém horizontu do jednoho roku představenstvo neuvažuje. Tato zpráva byla projednána a schválena představenstvem dne 5. 11. 2007 (zpráva, tvrzení žalovaných 1,3). Míra inflace v období roku 1990 až 2002 činila 12, 1 % (tvrzení žalovaného č. 5). Z jednotlivých žalovanými předložených zpráv auditora bylo zjištěno, že dlouhodobý majetek společnosti v roce 2003 činil 31 000 000 Kč, v roce 2013 již 39 000 000 Kč (zpráva o auditorském ověření řádné účetní závěrky za rok 2003 a 2013, vývoj hodnoty dlouhodobého hmotného majetku – brutto, soupis dlouhodobého majetku). K žádosti účastníků řízení soud oslovil i další bankovní ústavy, a to ČSOB, a. s. a ČS a.s. s tím, že obě tyto banky sdělily, že pro vyjádření, za jakých podmínek a při jaké úrokové sazbě by v roce 2003 byly schopny společnosti poskytnout úvěr, nemají dostatek pokladů, neboť neznají společnost z pohledu rizika, nemohou uvést, zda by požadovali zajištění a jaký úrok by stanovili (vyjádření bank). Žalobce oproti tomu prokázal, že společnost Agropodnik Domažlice, a.s. v roce 2003 čerpala u jiné banky úvěr ve výši 4 000 000 Kč, a to taktéž na výstavbu čerpací stanice pohonných hmot. Podmínkou pro získání úvěru bylo zajištění nejprve

zástavní smlouvou na pozemky vlastněné společností v Bělé nad Radbuzou a po dokončení pak novou zástavní smlouvu na tytéž pozemky včetně vybudované stavby. Ve prospěch banky byl sepsán notářský zápis o zástavě věcí movitých umístěný na dokončené stavbě čerpací stanice s tím, že úroková sazba byla sjednána jako pohyblivá, složená se sazby PRIBOR 3-měsíční + pevná marže 2,5 % pa. Bance byl uhrazen jednorázový poplatek za zpracování smlouvy a vyhodnocení podkladů 8 000 Kč a po celou dobu platnosti smlouvy byly hrazeny čtvrtletní poplatky za služby a práce spojené s realizací úvěru ve výši 2 400 Kč. Taktéž byla sjednána povinnost hradit bance závazkovou provizi ve výši 0,1 % p.a. z nevyčerpané části úvěrového limitu. Náklady na ocenění pro účely zástavy nesla banka ze svého (vyjádření Agropodniku Domažlice). Žalobce tvrdí, že pan [REDAKCE] sám nabízel společnosti financování výstavby čerpací stanice s tím, že finanční prostředky by byly úročeny více než o 50 % výhodněji, k tomuto došlo před rozhodnutím o snížení úročení dluhopisů z 20 na 10 %. Toto bylo odmítnuto (tvrzení společnosti jménem [REDAKCE], žalovaní jej nevyvraceli, ale upozornili, že šlo jen o ústní nabídku). Co se týče vyplácení dividend, tyto nebyly od počátku společností vypláceny, což bylo prokázáno zápisy z valných hromad od roku 1991 až do roku 2014. V této době nikdo z akcionářů ani nevznesl požadavek na výplatu dividendy, vyjma pana [REDAKCE], který tento požadavek vznesl podvkráté, byl ale přehlasován v tom směru, že dividendy se vyplácet nebude (nesporné tvrzení, zápisy). Žalobce dále prokazoval, že průměrné úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami rezidentům ČR, nefinančním podnikům se pohybovaly v květnu 2003 ve výši 3,7 % p.a. (statistiky ČNB ARAD). Tvrdil, že společnost nevyplácela dividendy z důvodu vyplácení vysokých úroků z dluhopisů (tvrzení žalobce). Tyto skutečnosti měly být prokázány z výkazů zisků a ztráty za rok 2003 až 2007. Dále žalobce navrhoval vypracování znaleckého posudku na stanovení průměrné obvyklé míry úroku k 10. 6. 2003 a k 1. 11. 2003 z úvěru poskytovaných bankami nefinančních podniků v ČR a na stanovení výše újmy, neboť se jedná o odbornou otázku. Tento důkazní návrh byl však soudem zamítnut pro nadbytečnost, neboť nebyly naplněny ani ostatní podmínky pro řádné prokázání vzniku škody společnosti, tj. pro nadbytečnost.

10. Po rozsáhlém provedeném dokazování má soud za to, že žalobce neprokázal tvrzení, že by tehdejší členové představenstva nevykonávali svoji působnost s péčí řádného hospodáře podle § 194 odst. 5 věta první o. z. a že by byli povinni hradit společnosti škodu, neboť jednak neprokázal, že by společnosti vůbec jakákoliv škoda vznikla a ani neprokázal splnění kumulativních podmínek pro možnost žádat úhradu této škody po tehdejších členech představenstva. Tehdejší členové představenstva přistoupili k návrhu upsat sedmou emisí dluhopisů po zralé úvaze, když zhodnotili, že se jedná o způsob osvědčený společností, že cílem financování této emise má být výstavba čerpací stanice, na kterou [REDAKCE] u které již dříve čerpali úvěr a byli jejím klientem, úvěry neposkytuje s tím, že nehodlali ani tento úvěr čerpat od Českomoravské rozvojové záruční banky vzhledem k tomu, že ani jeden ze členů představenstva ani významných akcionářů nebyl ochoten vystupovat případně jako aval při ručení směnkou. Společnost neměla dostatek hodnotných nemovitostí pro zástavu. Dále si členové představenstva před návrhem valné hromady ke schválení tohoto rozhodnutí, nechali udělat ekonomickou rozvahu a přihlíželi k tomu, že není zřejmé, kdy bude nutné zahájit čerpání úvěru vzhledem k nejasné otázce nabytí právní moci stavebního povolení. Co se týče stanovení 20 % úroku, zde následná doba ukázala, že tento úrok nebyl nijak pro společnost zatěžující v tom smyslu, že by vyplácení této povinnosti společnost zatížilo natolik, že by nebyla schopna vyplácet dividendu jednotlivým akcionářům. Soud pouze podotýká, že rozhodnutí členů představenstva ohledně vzniku a výše škody je nutné posuzovat k datu, kdy rozhodnutí jednak učinili, a jednak k datům, kdy tato škoda měla společnosti vznikat. Běh času ukázal, že při podpisu úvěrové smlouvy u banky, by bylo nutné čerpat úvěr ve stanovené lhůtě. Společnost udělala vše pro to, aby stavební

povolání bylo vydáno do dne emise dluhopisů, vinou stavebního úřadu však došlo k prodloužení skoro o jeden rok. Po tu dobu by bývala musela již společnost splácet nejen úrok, ale též jistinu bankovního úvěru. S tímto bankovním úvěrem by byly spojené i další poplatky v souvislosti s oceněním nemovitosti, které by byly zřejmě jako záruka požadovány, poplatky za vedení účtů, další náklady banky, které byly uvedeny shora. Zatímco v případě povinnosti vyplácení dividend, se vyplácel pouze úrok a jistina se splácela až po dokončení investice, která tudíž již společnosti přinášela další zisky. Emise byla postavena tak, že k upisování docházelo postupně a členové představenstva, respektive majitelé upsaných dluhopisů, kterým se mohl stát v počátku prakticky kdokoli, se i v průběhu trvání závazků společnosti rozhodli snížit úrokovou sazbu vzhledem k reakci na celosvětovou, respektive celostátní hospodářskou krizi. Pokud žalobce prokazoval, že 20 % úrok byl vyšší než úrok poskytovaný bankami dle řad ČNB ARAD, nelze srovnávat pouze vlastní úrokovou sazbu, ale též ostatní parametry uvedené shora, což členové představenstva řádně učinili. K tomu žalovaný č. 5 ještě prokázal, že vzhledem k vývoji, který nastal, byla inflace přes 12 %, a tudíž rozhodnutí o 20 % úroku z počátku nebylo zásadně nadhodnocené. Nedá se ani hovořit o tom, že by realizace rozhodnutí valné hromady upřednostnila zájmy členů představenstva či jejich příbuzných oproti zájmům společnosti či zájmům ostatních akcionářů. Pokud nebylo umožněno [REDAKCE] upsat zbylé volné dluhopisy, bylo tak na základě zralé úvahy, kdy společnost další čerpání financí z tohoto zdroje již nepotřebovala. Akcionáři byli srozumitelným způsobem informováni o tom, na co mají být použity finanční prostředky, tj. na výstavbu čerpací stanice a potvrdilo se, že dluhopisy upisovali i ti akcionáři, kteří s výstavbou čerpací stanice původně nesouhlasili. Realizace rozhodnutí valné hromady členy představenstva tak společnosti nezpůsobily ztráty, nebyla neadekvátním rizikem, naopak společnost v průběhu let až na sporadické výkyvy vykazovala zisk. Tyto výkyvy byly dány krizí společnosti, nevyplácení dividendy bylo rozhodnutím společnosti od počátku vzhledem ke snaze investovat případný zisk do společnosti a vytvářet rezervní fond a nikdo z akcionářů vyjma [REDAKCE] neprosazoval zájem na vyplácení dividendy a všichni akcionáři vyjma [REDAKCE] preferovali zhodnocení svých akcií poměru k zhodnocení společnosti jako takové. Ostatně [REDAKCE] se mohl o ideje společnosti, její plány zajímat dříve, než akcie nabyt a mohl zvážit, zda chce akcionářem v takovéto společnosti vůbec být. Nelze srovnávat, jak správně poukázal žalovaný č. 5, upisování těchto dluhopisů s možností nákupu a upisování státních dluhopisů, stejně tak srovnání s fondem korporátních dluhopisů není relevantní.

11. Žalovaní tak prokázali, že v případě realizace rozhodnutí valné hromady jednali s péčí řádného hospodáře, společnosti realizací tohoto rozhodnutí žádná škoda nevznikla a nebyly tak splněny podmínky pro vyhovění žaloby, která tak byla výrokem I. v celém rozsahu zamítnuta.
12. Nad rámec uvedeného soud k otázce vznesených námitek promlčení, a to ve dvojím směru dodává, že společnosti mohla vznikat škoda v okamžiku, kdy byla zavázána ve výši 20 a následně 10 % vyplácet úrok z upsaných dluhopisů a tudíž ne od počátku emise tak, jak tvrdil žalobce. Je pravdou, že jistina, která se měla rovnat údajně vypočtené škodě, byla představována úroky, které se promlčují jako celek, ale soud přihlédl též k tomu, že se jedná pouze o rovnítko výše mezi škodou a výší úroku, ale není požadován úrok jako takový. Z tohoto důvodu žalobu nezamítal pro promlčení z důvodu promlčení úroků. Co se týče druhé roviny, v níž byla námitka promlčení uplatněna zejména žalovaným č. 5, lze mít za to, že žalovaný č. 5 vznesl námitku promlčení částečně důvodně, neboť by bylo nutné uvažovat o promlčení ke každému jednotlivému dnu výplaty příslušného úroku z dluhopisů vzhledem k datu podání žaloby s přihlédnutím ke čtyřleté promlčecí době, neboť žalobce tvrdil, že těmito jednotlivými výplatami měla být způsobena škoda při rozhodnutí o nevyplácení dividendy. V tomto případě by se také vznik škody mohl

odvítet od rozhodnutí, že za daný konkrétní rok nebude dividenda vyplacena. Soud však tuto rovinu dále neprokazoval, neboť bylo dostatečně prokázáno, že žádná škoda vůbec nevznikla, nebyla prokázána ani příčinná souvislost mezi realizací rozhodnutí valné hromady a chováním členů představenstva.

13. Výrok II. je odůvodněn ustanovením § 142 ve spojení s § 150 o. s. ř. Žalobce byl ve sporu neúspěšný, měl by tak hradit náhradu nákladů řízení žalovaným. V daném případě je možné říci, že žalobcem je společnost, žalovanými jsou bývalí a stále současní členové představenstva společnosti, případně, respektive jeho procesní nástupci, takže společnost by byla povinna hradit náklady řízení v současné době ještě dvěma aktivním členům představenstva. Ostatně v řízení vedeném u Krajského soudu v Plzni pod sp.zn. 49 Cm 153/2009 už se [REDAKCE] domohl toho, že mu společnost musela mimo jiné uhradit soudní poplatek z této žaloby ve výši 181 440 Kč, který společnost původně odmítla uhradit, a proto jej uhradil [REDAKCE] sám. Soud se zabýval tím, zda akcionář podáním žaloby zneužil svá práva. V daném případě by byl povinen on osobně hradit náklady tohoto řízení s tím, že v době podání žaloby, jak je konstatováno již v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, č. j. 27 Cdo 2773/2020-544 nebyly shledány okolnosti pro závěr o zneužití práv akcionáře. Bylo konstatováno, že společnost musí počítat s tím, že akcie nabude i akcionář, který může být i profesionálním investorem s odpovídajícím odborným zázemím, který bude využívat zákonem upravené možnosti podílet se na kontrole a řízení společnosti s legitimním cílem maximálního zhodnocení své realizované investice. Tyto skutečnosti konstatoval i Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí č. j. 14 Cm 135/2021-617. Soud má tak za to, že vzhledem k tomu, že nelze uložit povinnost náhrady nákladů řízení samotnému akcionáři, který společenstevní žalobu podal, je nutné aplikovat § 160 odst. 1 o. s. ř. a dojít k závěru, že společnost není povinna hradit členům představenstva, respektive jejich procesním nástupcům náklady řízení, když samotní členové představenstva jsou též akcionáři společnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze ve lhůtě patnácti dnů od doručení jeho písemného vyhotovení podat k Vrchnímu soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího, odvolání.

Plzeň 16. ledna 2023

JUDr. Milena Hošková Sedláková v. r.
samosoudkyně